

Microsoft

obsahuje
TEST
znalosti

Windows

7

Michal Janko
Pavel Roubal

jednoduše

NAUČTE SE ZA VÍKEND

C PRESS

Michal Janko, Pavel Roubal

Microsoft Windows 7

Jednoduše

Computer Press
Brno
2012

Microsoft Windows 7

Jednoduše

Michal Janko, Pavel Roubal

Obálka: Martin Sodomka

Odpovědný redaktor: Martin Domes

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-251-2853-4

Vydalo nakladatelství Computer Press v Brně roku 2012 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 16087.

© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Dotisk 1. vydání.

 ALBATROS MEDIA a. s.

Obsah

ÚVOD	7
KAPITOLA 1	
Operační systémy Windows	9
CO JE OPERAČNÍ SYSTÉM	9
NENÍ TĚCH WINDOWS TROCHU MOC?	9
CO VŠE OBSAHUJE SYSTÉM WINDOWS 7	11
SHRNUTÍ KAPITOLY	12
KAPITOLA 2	
Základy ovládání Windows 7	13
CO DĚLÁ POČÍTAČ PO ZAPNUTÍ	13
PŘIHLÁŠENÍ SE K POČÍTAČI	13
VYPNUTÍ POČÍTAČE	14
OBRAZOVKA POČÍTAČE SE SYSTÉMEM WINDOWS 7	16
NABÍDKA START	17
OKNO PROGRAMU	17
SPUŠTĚNÍ A UKONČENÍ PROGRAMU	19
ZMĚNA VELIKOSTI A POLOHY OKNA	20
PŘEPÍNÁNÍ MEZI SPUŠTĚNÝMI PROGRAMY	21
DIALOGOVÁ OKNA	23
SHRNUTÍ KAPITOLY	25
KAPITOLA 3	
Nová složka a nový dokument, uložení a otevření souboru	27
VYTVÁŘENÍ SLOŽEK A KNIHOVEN	27
ULOŽENÍ A OTEVŘENÍ DOKUMENTU	30
NÁZEV SOUBORU NEBO SLOŽKY	33
SHRNUTÍ KAPITOLY	34

KAPITOLA 4

Práce se soubory a složkami	35
PROCHÁZENÍ STRUKTUROU SLOŽEK	35
POČÍTAČ – DISKY V POČÍTAČI	38
ZOBRAZENÍ OBJEKTŮ VE SLOŽCE	39
ŘAZENÍ A SESKUPENÍ ZOBRAZENÝCH OBJEKTŮ	40
VÝBĚR (OZNAČENÍ) VÍCE OBJEKTŮ	42
PŘEJMENOVÁNÍ OBJEKTŮ	42
KOPÍROVÁNÍ SOUBORŮ A SLOŽEK	43
ODSTRANĚNÍ SLOŽKY NEBO SOUBORU	45
KOMPRIMACE SOUBORŮ A SLOŽEK	47
ODESLÁNÍ SOUBORU E-MAILEM	48
VYTVOŘENÍ ZÁSTUPCE PROGRAMU, SLOŽKY NEBO DOKUMENTU	49
HLEDÁNÍ SOUBORŮ NEBO SLOŽEK	50
SHRNUTÍ KAPITOLY	52

KAPITOLA 5

Programy dodávané se systémem Windows	53
SCHRÁNKA, OZNAČENÍ, METODA TÁHNI A PUSTĚ	53
DROBNÉ PROGRAMY (KALKULAČKA A POZNÁMKOVÝ BLOK)	56
TEXTOVÝ EDITOR WORDPAD	58
PRŮBĚH TISKU DOKUMENTU	60
PROGRAM MALOVÁNÍ	60
HRY DODÁVANÉ SE SYSTÉMEM WINDOWS	61
NÁPOVĚDA	66
SHRNUTÍ KAPITOLY	67

KAPITOLA 6

Obrázky, zvuk a video v počítači	69
FOTOGRAFIE V POČÍTAČI	70
PŘEHRÁVÁNÍ A KOPÍROVÁNÍ HUDBY	75
WINDOWS MEDIA PLAYER	76
PŘEHRÁVÁNÍ FILMŮ A VIDEA POMOCÍ WINDOWS MEDIA PLAYERU	81
STRÍH VIDEOZÁZNAMU – WINDOWS LIVE MOVIE MAKER	82
TVORBA DISKŮ DVD – WINDOWS DVD MAKER	85
SHRNUTÍ KAPITOLY	86

KAPITOLA 7

Využití služeb Internetu – web a e-mail	87
PROHLÍŽENÍ WEBU	87
DOMOVSKÉ STRÁNKY	90
HLEDÁNÍ INFORMACÍ NA INTERNETU	96
ELEKTRONICKÁ POŠTA	99
POŠTOVNÍ KLIENT WINDOWS LIVE MAIL	100
VIRY, SPAM A PHISHING	105
SHRNUTÍ KAPITOLY	107

KAPITOLA 8

Nastavení a bezpečnost systému	109
OVLÁDACÍ PANELE	109
NASTAVENÍ VZHLEDU, MOTIVU A EFEKTŮ	110
NASTAVENÍ HLAVNÍHO PANELU	112
ŘÍZENÍ SPOTŘEBY	114
NASTAVENÍ PROCHÁZENÍ SLOŽEK	114
INSTALACE PROGRAMŮ A ZAŘÍZENÍ	116
BEZPEČNOST SYSTÉMU A DAT	118
SHRNUTÍ KAPITOLY	121

PŘÍLOHA A

Princip práce počítače	123
-------------------------------	------------

PŘÍLOHA B

Test nabytých znalostí	125
SPRÁVNÉ ODPOVĚDI	127
VYHODNOCENÍ	127

PŘÍLOHA C

Klávesové zkratky	129
--------------------------	------------

Rejstřík	131
-----------------	------------

ÚVOD

WINDOWS 7 – ČERSTVÁ KREV PRO VÁŠ POČÍTAČ

Ani ne po třech letech od systému Windows Vista přichází firma Microsoft s novou verzí operačního systému s názvem Windows 7. Číslovka v názvu značí sedmou verzi operačních systémů společnosti Microsoft – na svých počítačích jste (spíše teoreticky) mohli postupně provozovat Windows 95, Windows 98, Windows 2000, Windows ME, Windows XP a již zmíněné Windows Vista. V čem by měly být Windows 7 nové a lepší?

Živě si pamatuji na dobu, kdy jsme doma nahradili staré video novým (moderním) DVD rekordérem a moje paní po týdnu marné snahy se s ním spřátelit prohlásila, že ona se vlastně na televizi ani dívat nemusí, když se pokaždé musí prokousat tolika nabídkami. Nový (a moderní) tedy nemusí být vždy synonymem lepšího či jednoduššího. **poznámka**

Ovšem u systému Windows 7 to snad neplatí. Nové ovládání, zejména přepracovaný Hlavní panel, může někomu zvyklému na starší operační systémy připadat zpočátku nezvyklé a nepohodlné, myslím však, že většina lidí si na ně zvykne rychle. Na první pohled méně navenek viditelný je pak velký pokrok ve stabilitě a zejména rychlosti celého systému. Windows 7 jsou tak historicky prvním operačním systémem Microsoftu, který klade menší nároky na výkon počítače než jeho předchůdce. Každý pak určitě uvítá nové užitečné drobnosti a vylepšené nástroje na práci s textem, obrázky, hudbou a videem.

Je tedy velká šance, že nová Windows 7 pro vás budou znamenat příjemnější, produktivnější a bezpečnější práci s počítačem, a proto stojí za to se s nimi seznámit. Právě k tomu má posloužit tato kniha.

KAPITOLA 1

Operační systémy Windows

CO JE OPERAČNÍ SYSTÉM ■ NENÍ TĚCH WINDOWS TROCHU MOC? ■ CO VŠE ZAHRNUL SYSTÉM WINDOWS 7

Asi jste již zaslechli své známé hovořit o tom, že mají na svých počítačích (systém) Windows. Co to vlastně systém je a jak je to s těmi Windows? To se dozvíte v této kapitole.

CO JE OPERAČNÍ SYSTÉM

Operační systém je nejdůležitější program v počítači. Proč? Samotný počítač, tedy jeho technické díly (říká se jim hardware), je jen hromada součástek. Oživují ho jednotlivé programy – nástroje pro naši práci (tém se říká software). Operační systém je z nich proto nejdůležitější, protože umožňuje všem ostatním programům využívat technické díly počítače, a tedy vůbec pracovat.

Pro názornost si představte, že chcete vzít do ruky tužku. Přemýšlíte o tom, že musíte ohnout palec, pak ukazováček, že k ohnutí ukazováčku musíte zapojit ten a ten sval? Ne. Vše za nás udělá váš „operační“ systém, který na povel „vezmi tužku“ vykoná stovky drobných úkonů vedoucích k vykonání činnosti. A podobně funguje operační systém v počítači – funguje jako prostředník mezi tělem (= hardwarem) a myslí (= softwarem).

Na kvalitě a bezporuchovosti operačního systému tak závisí, jak rychle a spolehlivě bude počítač pracovat, a na vnějším vzhledu systému závisí, jak pohodlně se nám bude s počítačem pracovat.

Všechny operační systémy, které se dnes používají na osobních počítačích standardu PC (tedy na všech běžných počítačích s výjimkou počítačů Apple), vytvořila a prodává americká firma Microsoft (čteme *majkrosoft*), jejímž majitelem je pan Bill Gates (*gejts*), dnes jeden z nejbohatších lidí na světě.

NENÍ TĚCH WINDOWS TROCHU MOC?

Operační systém Windows 7 se nabízí hned v několika odlišných verzích podobně jako třeba nové automobily. Jsou rozděleny podle určení na verze pro domácí použití a verze pro podnikové nasazení.

Obr 1.1 Krabicová balení systému

poznámka

Kromě různých stupňů výbavy zmíněných níže se jednotlivé verze Windows 7 liší ještě výchozím jazykem a tzv. architekturou – ta může být buď 32bitová nebo 64bitová, pro nové výkonné počítače je vhodnější architektura 64bitová. V dalším výkladu předpokládáme, že máte českou jazykovou verzi Windows 7, použitá architektura nebude pro naše účely hrát roli.

VERZE SYSTÉMU PRO DOMÁCÍ VYUŽITÍ

WINDOWS 7 HOME PREMIUM

Windows 7 Home Premium představují verzi pro domácí využití (web, pošta, hry, kancelářské aplikace). Tato verze obsahuje všechny grafické efekty, jako jsou průhledná okna, i aplikaci Windows Media Center. Je proto vhodná do počítačů, které se mají stát centrem domácí zábavy.

poznámka

Edice Windows 7 Home Basic, která neobsahuje některé grafické efekty ani Windows Media Center a další funkce, se na českém trhu neprodává. Je totiž určena pro méně rozvinuté trhy.

VERZE PRO FIREMNÍ VYUŽITÍ

WINDOWS 7 PROFESSIONAL

Tato verze je ideální pro firmy: umožňuje snadnější správu a větší zabezpečení počítače, zahrnuje integrované vyhledávání a rozšířené síťové služby. Nechybí ani možnost připojení k firemní doméně, využití unixových programů, simulace Windows XP a další funkce používané počítačovými specialisty.

SPECIÁLNÍ VERZE SYSTÉMU

WINDOWS 7 ULTIMATE

Pro ty, kteří potřebují jak funkce firemního počítače, tak multimediálního (zábavního) centra, je určena tato verze, která kombinuje vlastnosti verze Home Premium a Professional a přidává navíc možnost práce v libovolném z 35 jazyků či šifrování disků. Obsahuje tedy vše, co může v současnosti operační systém Microsoft Windows 7 nabídnout.

OEM VERZE

OEM verze není žádná speciální (jiná) verze systému (a obecně počítačového programu). Je to takový systém, který je zakoupen společně s nějakým počítačovým dílem – nejčastěji s celým počítačem – a který je na tento počítač vázán. Není tedy možné ho použít na jiném počítači a většinou se k němu nedodává ani manuál a neposkytuje se k němu technická podpora.

OEM verze je (i výrazně) levnější než plná („krabicová“) verze systému. Většinou se proto koupě OEM verze operačního systému vyplatí.

tip

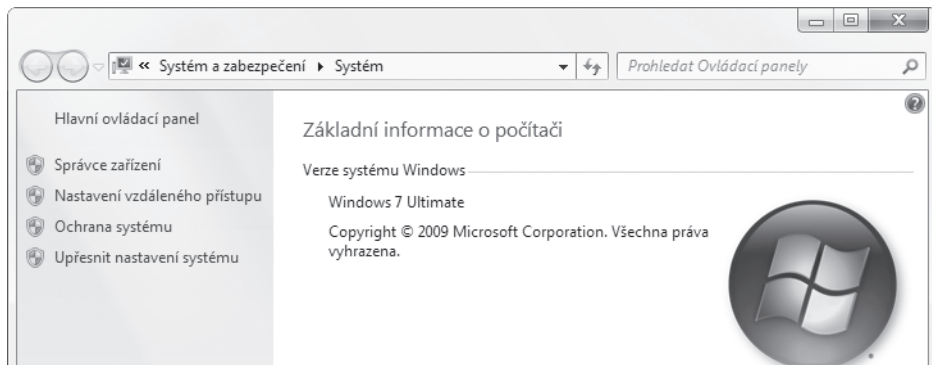
WINDOWS 7 STARTER

Nejchudší edici systému Windows 7 si nemůžete zakoupit zvlášť, je totiž předem nainstalována v některých méně výkonných (nejčastěji malých přenosných) počítačích. Budete se muset obejít bez všech grafických efektů (v této verzi dokonce není možné změnit ani tapetu plochy) i bez všech nadstavbových funkcí. Tato verze se navíc neprodává v 64bitové variantě. Výhodou je samozřejmě cena.

ZJIŠTĚNÍ VERZE SYSTÉMU NA POČÍTAČI

Možná si nejste jisti, jakou verzí systému Windows 7 používá váš počítač. Dozvíte se to ve vlastnostech počítače.

1. Klepněte na tlačítko **Start**.
2. Klepněte na položku **Počítač** *pravým* tlačítkem myši a vyberte úplně dole volbu **Vlastnosti**.
3. V okně se základními informacemi o počítači (viz obrázek 1.2) najdete kromě dalších informací také přesné označení verze operačního systému.

Obrázek 1.2 Zde zjistíte, jakou verzí operačního systému vlastně máte

CO VŠE OBSAHUJE SYSTÉM WINDOWS 7

Samotné ovládání systému se naučíme poměrně rychle. Je mu vlastně věnována pouze další kapitola. Všechny ostatní kapitoly přibližují další programy, které nejsou přímou součástí „holého“ systému, jsou však k systému dodávány, protože jsou nesmírně potřebné a užitečné pro každého.

Většinu z níže uvedených programů se s pomocí této knihy můžete naučit využívat.

poznámka

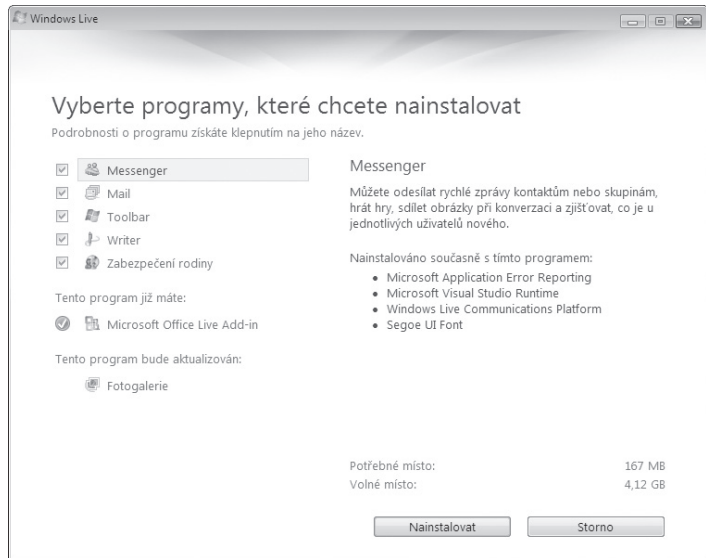
V počítači s operačním systémem Windows 7 okamžitě najdete programové vybavení umožňující následující činnosti:

- správu (prozkoumávání) souborů a složek na disku počítače (viz strana 27),
- prohlížení obrázků, přehrávání zvuku a videa (viz strana 69),
- propojení počítačů do lokální sítě a sdílení disků a tiskáren,
- připojení k Internetu mnoha způsoby (viz strana 88),
- prohlížeč webových stránek (Internetu) (viz strana 89),
- kontrolu a optimalizaci technických dílů počítače,
- zálohování, údržbu a optimalizaci systému včetně obnovy systému v případě havárie (viz strana 120),
- psaní textových dokumentů, malování a počítání (viz strana 56),
- hraní (viz strana 61),
- zabezpečení počítače proti nebezpečím z Internetu (viz strana 105).

Některé programy, které bývaly nedílnou součástí starších verzí Windows, byly z Windows 7 vyňaty, aby byl systém štihlejší a rychlejší a aby měl uživatel svobodu výběru, zdali pro dané účely chce používat programy Microsoftu, nebo jiných výrobců. Jedná se o aplikace sloužící:

- ke správě a prohlížení fotografií včetně možnosti jejich základních úprav a tisku – viz strana ***,
- k tvorbě vlastních videozáznamů a DVD disků – viz strana 85,
- k využití elektronické pošty (e-mailu) – viz strana 100,
- k okamžité on-line komunikaci.

Tyto programy (a navíc některé další) si můžete snadno stáhnout a nainstalovat v podobě takzvaného balíčku Live. Na straně 70 se dozvíte, jak na to.

Obrázek 1.3 Programy z rodiny Windows Live již nejsou nedílnou součástí systému Windows

SHRNUTÍ KAPITOLY

Operační systém Microsoft Windows 7

- oživuje počítač, umožňuje práci ostatním programům,
- sám o sobě obsahuje množství užitečných programů využitelných k nejrůznějším činnostem.

Ze skutečnosti, že operační systém oživuje počítač, plyne, proč se s ním vlastně učíme pracovat. Ovládání počítače totiž spočívá především v ovládnutí operačního systému. Operační systém musí být na každém počítači (pokud není jeho funkcí jen ozdoba stolu). Měl by se tedy s novým počítačem *zakoupit*, jinak je jeho užívání *nelegální*.

Bez operačního systému žádný program nemůže pracovat, proto se operační systém musí po zapnutí počítače *spustit jako první*. Doba od zapnutí počítače po zobrazení plochy systému Windows 7 je potřebná k nahrání komponent (součástí) operačního systému do operační paměti počítače.

Existuje několik verzí systému Windows 7, dvě jsou určené pro domácí použití a tři pro firemní sektor. Pro domácího uživatele je při výběru důležité, zda požaduje podporu multimediálního centra v počítači a grafické efekty. Často je nejvýhodnější koupit systém spolu s novým počítačem jako takzvanou OEM verzi.

KAPITOLA 2

Základy ovládání Windows 7

ZAPNUTÍ A VYPNUTÍ POČÍTAČE, REŽIM SPÁNKU ■ OBRAZOVKA POČÍTAČE SE SYSTÉMEM WINDOWS 7 ■ NABÍDKA START OKNO POČÍTAČ ■ OKNO PROGRAMU ■ SPUŠTĚNÍ A UKONČENÍ PROGRAMU ■ PŘEPÍNÁNÍ MEZI SPUŠTĚNÝMI PROGRAMY ■ DIALOGOVÁ OKNA SYSTÉMU WINDOWS

Sedneme si k počítači a začneme pracovat. Musíme tedy počítač umět zapnout, přihlásit se k němu a zase odhlásit a také počítač vypnout. A protože slovo „vypnout“ může znamenat v systému Windows 7 tři různé činnosti, vyložíme si tento pojem podrobněji.

Vidíte před sebou obrazovku počítače, na ní pěkné „obrázky“. Co vlastně znamenají a k čemu slouží? I o tom je tato kapitola. Naučíme se také základní akce, které potřebujeme k práci na počítači: spuštění a ukončení programu, změnu velikosti a polohy okna a podobně.

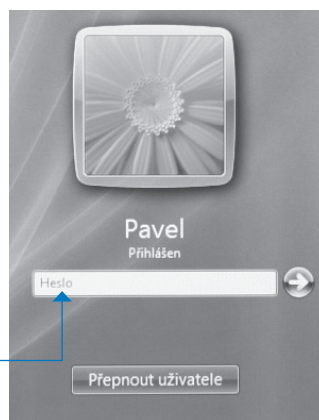
CO DĚLÁ POČÍTAČ PO ZAPNUTÍ

Zapnutí počítače jeho vypínačem je asi zbytečné popisovat, stisknout tlačítko zvládne každý. Ale co vše dělá počítač po zapnutí, to možná nevíte:

- Zkontroluje procesor, operační paměť a vůbec hardware (technické díly) počítače. Zobrazí nám logo společnosti, které stály za jeho zrodem, případně tabulku zařízení počítače.
- Najde na startovacím pevném disku operační systém a *zave-*
de ho do paměti. To může trvat i desítky sekund. Na obrazovce většinou vidíme obrázek s logem systému Windows 7, nějakou dobu může být obrazovka jen černá.
- Zobrazí obrazovku s výběrem uživatele (a zadáním jeho hesla) a poté Plochu systému Windows 7 s objekty, které jsou na ní umístěny. Můžeme zahájit vlastní práci.

PŘIHLÁŠENÍ SE K POČÍTAČI

Systém Windows 7 umožňuje, aby jeden počítač využívalo více uživatelů. Proto po zapnutí počítače většinou musíme vybrat své *uživatelské jméno*. Přístup může být navíc vázán na *heslo*, v tomto případě musíme při přihlášení se k počítači toto heslo samozřejmě zadat. Klepneme do políčka **Heslo** a pečlivě zadáme své heslo (nevypisuje se na obrazovku – namísto písmen se vykreslují puntíky).

Obrázek 2.1 Přihlášení uživatele do systému Windows 7